

A. M. GORKILLE

Hyvä A. M.! Siitä matkasta puhutte suotta. Mitä varten ryhtyisin kinastelemaan Maksimovin, Lunatsharskin ja muiden kanssa? Itsehän kirjoitatte: ärhennelkää keskenänne — ja kehotatte kuitenkin ärhentelemään julkisesti. Se ei käy päinsä. Myös turhaa puhetta on sekin, että työnnetään pois työläisiä. Mutta jos he ottavat kutsumme vastaan ja pistäytyvät luonamme, juttelemme heidän kanssaan ja tappelemme erään sanomalehden ⁴¹² katsomusten puolesta, jota eräät ryhmäkuntalaiset sättivät (olen kuullut siitä jo ajat sitten Ljadovilta ja muilta) mitä ikävimmäksi, vajaapainoiseksi, yleensä tarpeettomaksi lehdeksi, jolta puuttuu uskoa proletariaattiin ja sosialismiin.

Uudesta hajaannuksesta kirjoittaessanne menette männikköön. Toisaalta kummatkin ovat nihilistejä (ja „slaavilaisia anarkisteja”, voi veli hyvä, ei-slaavilaiset eurooppalaiset ovat meidän aikojemme kaltaisina aikoina tapelleet, riidelleet ja hajaantuneet sata kertaa pahemmin!) ja toisaalta hajaannus tulee olemaan yhtä syvällinen kuin bolshevikkien ja menshevikkien välillä. Jos kysymys on „ärhentelijäin” „nihilismistä”, eräitten sellaisten vajaapainoisuudesta y.m., jotka eivät usko siihen mitä kirjoittavat, j.n.e., niin hajaannus ei siis olekaan syvällistä eikä yleensä hajaantumista. Jos taas hajaantuminen on syvällisempää kuin on bolshevikkien ja menshevikkien välillä, niin kysymys ei ole siis nihilismistä eikä kirjoittajista, jotka eivät usko omiin kirjoituksiinsa. Kylläpä kirjoititte päin mäntyä, toden totta! Nykyisen hajaannuksen suhteen

erehdytte, mutta sanotte aivan oikein*: „ymmärrän ihmisiä, mutta en ymmärrä heidän tekojaan”.

Se, mikä Teistä ja Maksimovista tuntuu „Proletarissa” vilpillisyydeltä ja turhamaisuudelta y.m., selittyy siitä, että katsotaan vallan toiselta kannalta koko nykytilannetta (ja tietysti marxilaisuutta). Olemme polkeneet paikallamme kohta kaksi vuotta märehtien asioita, jotka Maksimovista näyttävät yhä vieläkin „kiistan alaisilta” ja jotka elämä on ratkaissut jo aikaa sitten. Ja jos jatkaisimme „kiistelyä” niistä, polkisimme nytkin turhaan paikallamme. Mutta erkaantumalla näytämme työläisille selvästi, suoraan ja tarkasti kaksi ulospääsyä. Työläissosialidemokraatit tekevät valintansa helposti ja nopeasti, sillä taktiikka, joka tietää vuoden 05—06 vallankumouksellisten *sanojen* säilyttämistä (säilykemuodossa) silloin kun pitäisi soveltaa vallankumouksellista *menetelmää* uuteen, toislaiseen tilanteeseen, muuttuneeseen aikakauteen, joka vaatii toisia menetelmiä ja toisia järjestömuotoja, on kuollutta taktiikkaa. Proletariaatti kulkee kohti vallankumousta ja päättyy siihen, mutta *ei sillä tavalla* kuin ennen vuotta 1905: niistä, jotka „uskovat” sen kulkevan ja päätyvän siihen, mutta *eivät ymmärrä* tuota „ei sillä tavalla”, *täytyy* asenteemme näyttää vilpilliseltä, turhamaiselta, ikävältä, sellaiselta, minkä pohjana on epäusko proletariaattiin ja sosialismiin j.n.e. j.n.e. Tästä johtuva mielipide-eroavuus on epäilemättä kyllin syvä tehdäkseen hajaannuksen kiertämättömäksi, ainakin ulkomailla olevien keskuudessa. Mutta se ei ole lähimainkaan niin syvä kuin bolshevikkien ja menshevikkien välinen, kun puhutaan puolueen, sosialidemokratian, marxilaisten kesken tapahtuneen hajaannuksen syvyydestä.

Ihmettelette, etten huomaa Mihailin hysteerisyyttä, kurittomuutta (sellaista ei kannattaisi Teidän puhua eikä Mihailin kuunnella) enkä hänen muita pahoja ominaisuuksiaan. Minulla oli tilaisuus tarkastaa häntä pienessä asiassa: luulin, ettei meillä synny keskustelua kanssanne, ettei kannata kirjoittaa. Sen vaikutelman vallassa, minkä sain keskustelusta Mihailin kanssa, kirjoitin heti paikalla,

* Lisäys tämän „aivan oikein” johdosta: teen varauksen. Kun ei ymmärretä asioita, ei voida käsittää ihmisiääkään muuten kuin... ulkonaisesti. Toisin sanoen voidaan ymmärtää jonkun taisteluun osallistuvan ajattelutapa, muttei taistelun olemusta, sen puoluekantaista ja poliittista merkitystä.

kiivastuksissa, en edes lukenut kirjettä uudelleen läpi enkä jättänyt sitä huomiseen. Seuraavana päivänä ajattelin, että tein tyhmästi, kun uskoin Mihailia. Mutta osoittautui, että oli Mihail kuinka innostunut tahansa, mutta *sikäli* hän oli oikeassa, koska *kuitenkin* pääsimme juttuihin kanssanne, vaikkei keskustelu tietenkään luistanut piikittelyttä eikä ilman „Proletarin” matalaksi panoa, mutta minkäpä sille mahtaa!

Puristan lujasti kättänne. *N. Lenin*

Kirjoitettu marras- — joulukuussa 1909

*Lähetetty Pariisista
Caprin saarelle (Italia)*

Julkaistu ensi kerran v. 1924

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*